

S.L. a J.L. proti Chorvatsku (č. 13712/11)

Rozsudek ze 7. května 2015

Neochránění majetkových práv nezletilých při výměně nemovitostí. V roce 1997, stěžovatelky, dvě nezletilé sestry zastoupené jejich matkou, koupily vilu za 60 tisíc eur. Matka a Z.L., opatrovník stěžovatelek a zároveň otec druhé stěžovatelky, investovali 40 tisíc eur do renovace majetku. V říjnu 2001 Z.L. byl odsouzen k trestu odnětí svobody šesti let a rodina se dostala do finančních problémů. Advokát Z. L. požádal o povolení Střediska pro sociální péči o souhlas k výměně nemovitostí, v jejímž rámci by byla vila převedena na jeho tchyni výměnou za byt v hodnotě 55 tisíc eur. Stěžovatelky měly též dostat 5 tisíc eur jako náhradu za rozdíl mezi oběma nemovitostmi. Středisko dalo k výměně souhlas, který byl nezbytný vzhledem k tomu, že stěžovatelky byly stále ještě nezletilé, poté, co vyslechlo matku. K výměně došlo v prosinci 2001. Stěžovatelky iniciovaly občanskoprávní řízení na zrušení souhlasu k výměně nemovitostí s tím, že Středisko pro sociální péči nevezalo v úvahu hodnotu majetku a okolnosti, v jakých se nacházela jejich rodina, zejména odsouzení Z.L. a zneužívání drog matkou. Řízení skončilo v neprospěch stěžovatelek.

Stěžovatelky namítaly porušení ustanovení článku 1 Protokolu č. 1.

Otázkou, kterou se ESLP zabýval, byla řádná ochrana zájmů stěžovatelek ze strany státu. Podotkl, že vnitrostátní soudy nevysvětlily, jak hodnota vily mohla odpovídat bytu, jehož cena byla stanovena na 55 tisíc eur. Pokud šlo o jednání Střediska pro sociální péči, to neučinilo nic, než že vyslechlo matku stěžovatelek. Nikdo z opatrovníků nebyl vyzván, aby se k věci vyjádřil. Středisko mohlo navíc posoudit skutečný stav nebo hodnotu obou nemovitostí, avšak neučinilo tak. Stejně tak, přestože vědělo o odnětí svobody Z. L. a o finančních problémech rodiny, neposoudilo rodinnou situaci stěžovatelek s náležitou pečlivostí, pokud šlo o zvažování, zda majetkové zájmy stěžovatelek byly řádně ochráněny proti zlomyslným nebo nedbalostním krokům ze strany jejich rodičů. Středisko se nepokusilo získat více informací o situaci rodiny nebo zvažovat, zda by nebylo vhodné ustanovit zvláštního opatrovníka k ochraně zájmů stěžovatelek. Zkrátka, neposoudilo, zda byla výměna nemovitostí v nejlepším zájmu stěžovatelek. Navíc, jediným opravným prostředkem bylo podání občanskoprávní žaloby. Avšak soudy neposoudily okolnosti daného případu a odmítly žalobu stěžovatelek s tím, že rozhodnutí Střediska mělo být napadnout pouze ve správním řízení. ESLP judikoval, že vnitrostátní orgány nepřijaly vhodná opatření k ochraně majetkových zájmů stěžovatelek jako dětí v dotčené výměně nemovitostí a neposkytlo jim rozumnou možnost účinně napadnout rozhodnutí zasahujícího do jejich majetkových práv garantovaných článkem 1 Protokolu č. 1, jehož porušení tak došlo.